

Пенсійного фонду України [4].

Таким чином, євроінтеграційні орієнтири України вимагають, щоб соціально-економічна політика держави була направлена на досягнення європейських стандартів якості життя, в тому числі гідний соціальний захист населення і належне пенсійне забезпечення. Хоча напрямки реформування пенсійного забезпечення були визначені більше десяти років тому, реформа пенсійної системи залишається ключовим пріоритетом і сьогодні. Для інтеграції у європейський соціальний простір Україні доведеться здійснити ще чимало заходів, направлених на реформування пенсійної системи.

Список використаних джерел:

1. Про засади внутрішньої та зовнішньої політики: Закон України від 01.07.2010 № 2411-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – №40. – С. 527
2. Бондаренко К. Пенсійна реформа в Україні: елемент євроінтеграції / К. Бондаренко // Урядовий кур'єр. – 15 березня 2011. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukurier.gov.ua/uk/articles/pensijna-reforma-v-ukrayini-element-yevrointegraci/p/>
3. Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2012 році: Щорічне Послання Президента України до Верховної Ради України. – К.: НСД, 2012. – 256 с.
4. Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи: Закон України від 08.07.2011 №3668-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – №12-13. – С.82

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПІВ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ В УКРАЇНІ

Панченко Б.С., студент навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: к.ю.н., доцент кафедри загальноправових дисциплін ННПП НАВС Лазаренко Л.А.

Формування правової держави в Україні є вкрай складним, багатоплановим процесом, що включає в себе не тільки формування структур влади, які здатні забезпечити дотримання законності та прав громадян, але й наявність широкого спектру політичних партій і рухів, соціальних груп і прошарків зі своїми специфічними інтересами, особливою правовою, політичною, соціальною, економічною поведінкою.

На сучасному етапі розвитку нашого суспільства часто вживають термін «правова держава». При цьому одні автори виходять з бажання підкреслити, що, проголосивши себе суверенною і незалежною, Україна стала і правовою державою, а інші – з прагнення довести, що побудова такої держави є справою більш віддаленої перспективи. Згідно зі ст. 1 Конституції нашої держави, Україна є суверенна і незалежна, демократична, соціальна, правова держава. Проте реалії сьогодення яскраво свідчать про те, що це лише декларація. Україна не є правовою державою, оскільки їй необхідно подолати цілий ряд проблем, які заважають їй бути такою.

Принцип верховенства права.

Правовою є така суверенна держава, яка функціонує в громадянському суспільстві і в якій юридичними засобами реально забезпечено захист основних прав і свобод людини та громадянина. Вона ґрунтується на певних принципах, найважливішими з яких є верховенство права, поділ влади, реальність прав і свобод людини та громадянина, законність, наявність у громадян високої правової культури [1, С. 94].

Принцип верховенства права визначає умови життєдіяльності усього соціального організму, тобто створення і функціонування державних органів та громадських організацій, ставлення до них, а також стосунки між окремими громадянами. У нашій державі наукове осмислення і аналіз цього принципу розпочалися лише після його закріплення у ст. 8 Конституції України. З урахуванням цього Верховна Рада України повинна приймати закони, що мають відповідати принципам справедливості, гуманізму; забезпечувати права, свободи і законні інтереси громадян; відображати суспільні відносини, які склалися у нашій країні. Нині більшість вчених-правознавців вважають, що формування правової держави у нашій країні є складним і тривалим процесом. Основною проблемою формування принципу верховенства права є не відсутність необхідних правових норм, які б належною мірою забезпечили права та свободи людини і громадянина, а відсутність належного механізму їх реалізації. Таких норм досить багато, це і право кожного на безкоштовну медичну допомогу, і право на працю, і право на безоплатну вищу освіту тощо. З огляду на це, декларативного характеру набуває і ст. 1 Конституції України.

Принцип розподілу влади

Як відомо, цей принцип як основу функціонування будь-якої правової держави визначив Шарль Монтеск'є. Основним важливим аспектом побудови цього принципу є розуміння того, що не існує декількох незалежних влад, а навпаки, є одна державна влада, яка для забезпечення своєї демократичності розподіляється на три гілки, що є відносно незалежними одна від іншої. Даний розподіл є необхідним для забезпечення так званого механізму «стримань та противаг». Дійсно, Конституція України встановлює достатньо дієві засади для функціонування цього механізму. Гілки влади є незалежними одна від іншої і не можуть нав'язувати свою волю.

Але міркування про те, що незалежність гілок є достатнім чинником для належного функціонування державної влади є помилковим. На цю проблему треба дивитися ширше. Основною запорукою належного функціонування державної влади є узгодженість дій всіх її гілок. Нажаль, особливо останнім часом, цей принцип досить суттєво порушується.

Принцип реальності прав і свобод людини та громадянина

Цей принцип передбачає, що права і свободи мають бути не тільки задекларовані у законодавчих актах, а й забезпечені та гарантовані державою. Цей принцип закріплено у ст. 3 Конституції України, яка встановлює, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються у нашій державі найвищою соціальною цінністю. А права та свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Виходячи із змісту ст. 3 Конституції України, стає зрозуміло, що людина та її права і свободи мають беззаперечний пріоритет над інтересами державними. Обов'язком держави є забезпечення належного існування людини, а не навпаки. На жаль, норми цієї статті є черговими деклараціями, що не виконуються, а з огляду на це, не наближують Україну до правової держави.

Принцип законності

Важливим принципом правової держави є принцип законності, який тісно переплітається з принципом верховенства права. Принцип законності означає, що закон є основою правовідносин. Тільки закон, як нормативно-правовий акт, що прийнятий державою, нею гарантується та захищається, може встановлювати, змінювати та припиняти правовідносини. Тільки закон може виражати загальнонародну, а відтак, і державну волю.

Наслідком належної реалізації принципу законності стає правопорядок, тобто система правовідносин, яка складається в результаті реалізації режиму законності. Ефективним засобом підтримання в суспільстві законності та правопорядку як елементів правової держави є юридична відповідальність та вжиття у межах закону справедливих заходів у разі вчинення того або іншого правопорушення. А будь-яка несправедливість викликає невдоволення людей і може призвести до соціальних конфліктів [2, С. 13]. Відтак, відповідальність, що є реакцією держави на протиправні дії суб'єктів правовідносин, має на меті не тільки покарання правопорушника у вигляді накладення на нього юридичних санкцій, що виражаються у негативних наслідках для особи та майнового стану правопорушника, а й відновлення принципу справедливості, як складової принципу законності.

Принцип ефективної діяльності органів влади

Наступний принцип, що характерний для правової держави, це принцип ефективної діяльності органів влади. Особливо, це стосується законодавчої влади, оскільки від того, наскільки якісно розроблена законодавча база, залежить можливість подальшого ефективного функціонування держави. Звідси, ефективна законотворча діяльність парламенту – необхідна передумова правової держави. Труднощі розбудови правової держави в Україні полягають не лише у відсутності належної законодавчої бази, але й викликаються існуючим правовим нігілізмом, що дістався у спадок від старого устрою, не досить високим рівнем політичної і правової культури депутатського корпусу.

Проблемним є й питання про ефективність реалізації чинного законодавства, що негативно позначається на процесі формування правової держави. Для виправлення такого становища необхідним є посилення впливу виконавчої влади на процеси правозастосування, більш тісне співробітництво законодавчої і виконавчої гілок влади щодо вдосконалення правового регулювання суспільних відносин. Нагальною є також потреба дійового судового контролю за реалізацією чинного законодавства.

Для побудови громадянського суспільства в Україні необхідно забезпечити компроміс між різними політичними партіями, спрямувати зусилля політиків та економістів на об'єднання суспільства для пошуку шляхів виходу з економічної кризи, вирішити проблему міжнаціональних (у нашій державі проживають 14 млн. громадян інших

національностей) і міжконфесійних відносин, енергійніше проводити реформування національного законодавства з урахуванням вимог міжнародного права [3, С. 32].

В даний час Україна продовжує перебувати в економічній та політичній кризах, які пов'язані, в тому числі, з низьким рівнем правосвідомості. Водночас, побудова правової держави передбачає, навпаки, наявність високого рівня правосвідомості населення. Тому основною передумовою для належної реалізації є саме високий рівень правосвідомості і громадян, і представників державної влади.

Список використаної літератури:

1. Арато А. Концепция гражданского общества: восхождение, упадок и воссоздание, и направления для дальнейших исследований // Полис. – 1995. – № 3 – С. 15-20.
2. Бандурка О. Крок до правової держави // Право України. – 1991р. – № 3 – С. 11-13.
3. Васюкович Й. Проблеми й перспективи становлення і розвитку правової держави в Україні.// Право України. – 2000 р. – № 1 – С. 32-35.

ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ І ПРАВОТВОРЕННЯ НА РІЗНИХ ІСТОРИЧНИХ ЕТАПАХ В УКРАЇНІ

Клименко Д.К., студент навчально-наукового інституту заочного навчання Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: д.ю.н., професор, професор кафедри загальноправових дисциплін ННІПІ НАВС Камінська Н.В.

Європейська інтеграція – це цивілізаційний вибір українців. У той час як світова спільнота відшукувала чітку систему правосуддя, «судоустрій в Україні-Русі розбудовувався на демократичних засадах рівності й загальності, наші предки залишили далеко позаду такі держави як Візантія, Польща, Німеччина та інші» [6, с. 178-185].

Така модель не знала смертних кар, а тому мала на меті не лише виправити, а й запобігти. Тут вирішальну роль зіграло християнство, що проливало світло на формування моральних цінностей. Князь Володимир повчав, щоб не дозволяти, аби сильний нищив слабого, вищі класи не добивалися для себе ніяких правом гарантованих привілеїв: злочинець будь-якого соціального стану підлягав тим карам, що і боярин, горожанин, смерд.

Однак, протягом тисячоліття ситуація змінилася. Останні події в країні продемонстрували вже давно існуючу правову прірву, що постала глухою стіною між державою та суспільством. Робота системних органів прокуратури та правосуддя стала схожою на «коня», що ось-ось впаде так і не доставшись переправи.[5] Закони знівелювалися, орієнтири втрачені. Безпечне життя українців, що демонстрували нескорений високо моральний дух поглинув «хаос». «Правда – у кожного своя ...» і цього не можна не помічати [7].

У якості прикладу наведемо надзвичайно велику кількість скарг до Європейського суду з прав людини, що демонструють катастрофічно низьку повагу до прав людини та її свобод. До цього можна додати суттєве обмеження повноважень Верховного Суду України, відсутність відомчих інституцій та наказів, що регламентували би порядок застосування [5, с. 14].

Очевидно, що саме європейські стандарти, що включають відповідні принципи і норми, здатні змінити ситуацію, а також визначити зміст та загальний вектор держави. Відтак, стати головним орієнтиром в повсякденному житті кожного громадянина, що прагне справедливого правосуддя.

Хоча після подій на Майдані, конституційна реформа дещо еволюціонувала, однак вона і досі залишається не цілком визначеною і завершеною, тому вимагає архітектурних рішень, що стосуються посилення незалежності судів та заміни процедури формування самого суддівського корпусу [2]. Недарма, в більшості розвинутих держав світу існує норма, яка передбачає звільнення судді лише за рішенням суду, а не суб'єктом, який його призначив [8, с. 48]. Не менш актуальним є й питання удосконалення діючих законів, які б визначали правовий статус не лише українців, а й іноземців (Закон України «Про громадянство України», Закон України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства»). Не стоїть осторонь і питання щодо вищих ешелонів державної влади, де мова йде «Про Центральну виборчу комісію», прийняття нових актів (Закону України «Про правовий статус Президента України», Виборчий кодекс України). Перегляду та значних змін підлягають акти, спрямовані на врегулювання конституційних правових відносин та розділи, де йдеться про національні меншини, політичну, ідеологічну, відтак, соціально-економічну різноманітність [4].